

FOLKEVALDE
sine
ARBEIDSVILKÅR

Kap.	INNHALD	Side
1	Innleiing	
1.1	Lova sine intensjonar	4
1.2	Rett og plikt til å delta i møte	4
1.3	Rett til godtgjersle og dekking av utgifter og økonomisk tap	4
1.4	Inhabilitet	5
2	Opplæring og informasjon	
2.1	Opplæring	5
2.2	Informasjon	6
3	Kommunale møte	
3.1	Møteplanar	6
3.2	Tidspunkt for møta	6
3.3	Møteplikt og møterett	7
3.4	Saksdokument	7
3.5	Frikjøp av politikarar	8
3.6	Frammøtelist	8
4	Vederlag for tapt arbeidsforteneste/brukt tid	
4.1	Dokumentert tap	8
4.2	Udokumentert tap	8
4.3	Vederlagt for tapt overtidsbetaling/ekstrainntekt	9
4.4	Redusert vederlag	9
4.5	Tilsette i offentleg verksemd	9
4.6	Møte på fritid	9
4.7	Møte på kveldstid	9
4.8	Omsorgsarbeid	9
4.9	Utsendingar for kommunen	10
4.10	Utbetaling	10
4.11	Justering av satsar	10
5	Pensjon	
6	Godtgjersle	
6.1	Fast godtgjersle	11
6.1.1	Ordførar	11
6.1.2	Varaordførar	11
6.1.3	Formannskapet	11
6.1.4	Leiar av kontrollutval	11
6.1.5	Møtegodtgjersle når medlemmer har fast godtgjersle	11
6.1.6	Utbetaling	11
6.2	Møtegodtgjersle	
6.2.1	Godtgjersle for Gruppe I	12
6.2.2	Godtgjersle for Gruppe II	12
6.2.3	Tillegg for Gruppe I – II, fungerande møteleiar	12
6.2.4	Godtgjersle Gruppe III	12
6.2.5	Varamedlemmer som møter på del av møte	12

6.2.6	Fleire møte same dagen	12
6.2.7	Arbeidstakarrepresentantane sine rettar	13
6.2.8	Utbetaling av møtegodtgjersle	13
6.3	Unnatak frå utbetaling av møtegodtgjersle	13
7	Godtgjersle for bruk av telefon og internett	
7.1	For bruka av telefon	
7.1.1	For ordførar gjeld følgjande ordning	13
7.1.1	For andre ombud gjeld	13
7.2	For bruk av internett	14
8	Skyss – og kostgodtgjersle	14
9	Tolkningsspørsmål	14
10	Støtteordningar til dei politiske partia og lister med representantar i kommunestyret	
10.1	Bruk av kommunalt eigde lokale	14
10.2	Kopiar/kopiering	15
10.3	Økonomisk støtte	15

1. Innleiing

1.1 Lova sine intensjonar

Kommunelova som vart gjort gjeldande frå 01.01.93 legg vekt på å betra dei folkevalde sine arbeidsvilkår m.a. for å sikra rekruttering til og breiast mogleg deltaking i dei folkevalde organa i kommunane. Generelt er det lagt vekt på at den auka fridomen kommunane får i ulike samanhengar, også skal kunna brukast til å betra dei folkevalde sine arbeidsvilkår.

Kapitel 7, §§ 40-43, i kommunelova handlar om dei folkevalde sine arbeidsvilkår. Retten til fri frå "Folkevald organ" er ikkje berre dei organa som er samansett ved direkte val, men og nemnder, styre, råd, utval m.m. som er oppnemnde i medhald av kommunelova eller andre lover. Alle folkevalde får rett til godtgjersle for deltaking i folkevalde organ. Kommunen vert stilt fritt til sjølv å avgjera satsane for slik godtgjersle.

1.2 Rett og plikt til å delta i møte

Retten ogplikta til å møta og ta del i handsaminga og avgjersla i eit folkevald organ, er av dei mest grunnleggjande rettar og plikter ein har som folkevald.

§ 40 i kommunelova fastset dei rettar og plikter som knyter seg til utøvinga av *vervet som folkevald* og til å delta i møte i kommunale organ. § 40 nr. 1 lyder:

" Den som er valgt som medlem av kommunalt eller fylkeskommunalt folkevalgt organ, plikter å delta i organets møter, med mindre det foreligger gyldig forfall. Arbeidstaker har krav på fri fra arbeid i det omfang dette er nødvendig på grunn av møteplikt i kommunale eller fylkeskommunale folkevalgte organer. Arbeidstaker har også rett til permisjon fra sitt arbeid i fire år eller for resten av valgperioden for å utføre heltids- eller deltids kommunalt eller fylkeskommunalt verv.

Er ein til stades på møte i eit folkevald organ, har *ein plikt til å røysta*. Ved tilsetjingar og val kan ein krevja skriftleg røysting. I slike saker kan ein *røysta blankt*.

1.3 Rett til godtgjersle og dekking av utgifter og økonomisk tap

Dei folkevalde sine rettar til godtgjersle og dekking av utgifter er heimla i kommunelova §§ 41 og 42.

§ 41.1. Den som har et kommunalt eller fylkeskommunalttillitsverv, har krav på skyss-, kost- og overnattingsgodtgjøring for reiser i forbindelse med vervet, etter nærmere regler fastsatt av kommunestyret eller fylkestinget selv.

§41.2. Tap av inntekt og påførte utgifter som følge av kommunalt eller fylkeskommunalt tillitsverv erstattes opp til et visst beløp pr. dag, fastsatt av kommunestyret eller fylkestinget selv. Det skal fastsettes ulike satser for legitimerede og ulegitimerede tap.

§42. Den som har kommunalt eller fylkeskommunalt tillitsverv, har krav på godtgjøring for sitt arbeid etter nærare reglar fastsatt av kommunestyret eller fylkestinget selv.

Bakgrunnen for at retten til arbeidsgodtgjørelse for alle kommunale tillitsverv kom med i kommunelova, var at alle verv inneber ei viss belastning.

Kommunelovutvalet meinte at retten til godtgjørelse ville bidra til ei oppvurdering av vervet som folkevald og for å auka rekruttering i det politiske arbeidet.

1.4 Inhabilitet

Om inhabilitet viser ein til reglane i forvaltningslova kap. II i tillegg til særreglane i kommunelova § 40.3 a, b, og c.

1.5 Rett til dokumentinnsyn

" § 40.5 Kommunestyret og fylkestinget skal selv fastsette et reglement for de folkevalgte's rett til innsyn i saksdokumenter og til informasjon om saker som er under behandling."

Det vert vist til "Reglement for folkevalde sin rett til innsyn i saksdokument", vedteke av kommunestyret 21.04.99.

2. Opplæring og informasjon

2.1 Opplæring

- a) I førstninga av kvar valperiode skal det haldast kurs for kommunestyret om dei grunnleggjande prinsippa for kommunal verksemd, der målsettinga m.a. er å skapa tryggleik og engasjement hjå den enkelte folkevald.
- b) Det bør og vurderast om ein i førstninga av kvar valperiode eller i løpet av valperioden skal gjennomføra opplæring utover dei grunnleggjande kursa for folkevalde.
- c) Ordførar og rådmann har ansvaret for at opplæring vert sett i verk

2.2 Informasjon

- a) Alle praktiske og økonomiske ordningar som vert vedtekne vedkomande dei folkevalde sine arbeidsvilkår, skal samlast og gjerast kjende for dei folkevalde, dei lokale partiorganisasjonane o.a.
- b) Reglementa for folkevalde organ (kommunestyret, formannskapet, administrasjonsutvalet o.a.) vert å oppdatera i samsvar med vedtak som er / vert gjorde. I reglementa skal det gå fram kva delegasjonsmynde dei ulike organa er tildelt. Reglementa vert samla i eit eige hefte "*Reglement for Austrheim kommune*" og gjort kjende for dei folkevalde,
- c) Rådmannen har ansvar for gjennomføringa av punkta a) og b)

3. Kommunale møte

3.1 Møteplanar

- a) Ordførar har ansvar for at det vert utarbeidd møteplanar for kommunestyret, formannskapet og administrasjonsutvalet. For andre organ avgjer organet sjølv om det skal lagast møteplan. Leiaren i organet utarbeider i tilfelle møteplan i samråd med ordføraren.
- b) Fastsetjing av møte skal skje ut frå behov. Det skal takast omsyn til fri- og helgedagar.
- c) Det kan haldast møte i tillegg til møteplanen dersom ekstraordinære tilhøve gjer dette nødvendig.
- d) I ha stesaker kan det haldast fjernmøte (telefonmøte) i enkeltsaker, jfr.

Kommunelova § 30 nr. 2

3.2 Tidspunkt for møta

- a) Organa sjølv avgjer tidspunkt for møta.
- b) Møta i administrasjonsutvalet vert å leggja i tilknyting til formannskapsmøt

3.3 Møteplikt og møterett

I følge kommunelova § 40 nr. 1 har den folkevalde *møteplikt* i kommunale organ med mindre vedkomande har gyldig forfall. Lova seier ikkje noko om kva som er "gyldig forfall", men i kommentarar til lova vert sjukdom og vektige velferdsgrunnar nemnde som døme

Den folkevalde har også *møterett*, jfr. kommunelova § 40 nr. 1:

"Arbeidstaker har krav på fri fra arbeid i det omfang dette er nødvendig på grunn av moteplikt i kommunale eller fylkeskommunale organer."

I kommentarar til lova heiter det: *"....slik at retten til fri fra arbeid i prinsippet gjelder fullt ut."* Det framgår likevel av forarbeidet til lova at omsynet til arbeidet må godtakast som gyldig forfallsgrunn når det ligg føre *"helt scerskilte omstendigheter"*.

Slike *"særskilte omstendigheter"* kan vera når vervet fører med seg

- at den folkevalde har fråvær frå arbeidsplassen svært ofte,
- at fråværet er svært omfattande eller
- at særtrekk ved bedrifta eller arbeidstakaren sine funksjonar i bedrifta medfører særleg store vanskar eller skadeverknader ved fråvær i det omfang som er nødvendig for å utføra vervet.

Det skal meldast frå om forfallsgrunnen så snart ein har kjennskap til at ein vil vera lovleg forhindra frå å møta.

3.4 Saksdokument

- a) Saksdokument til kommunale møte bør vera dei folkevalde i hende seinast 6 dagar før møtet.
- b) Møtebøkene skal sendast dei folkevalde så snart utskriftene er utarbeidde frå administrasjonen si side.
- c) I tillegg til medlemene av kommunestyret vert saksdokument og møtebøker til kommunestyret sendt til 1. varamedlem i gruppene.

- d) Til formannskapet og administrasjonsutvalet skal saksdokument sendast varamedlemer etter eigen avtale kvar valperiode.
- e) Eldrerådet v/leiaren og barne- og ungdomsrådet v/leiaren skal ha tilsendt saklistene til formannskapet og kommunestyret.
- f) Leiaren i dei politiske partia får tilsendt saksdokument og møtebøker for formannskapet og kommunestyret.
- g) Gruppleiarar i kommunestyret får tilsendt sakliste og møteprotokoll for møta i formannskapet, det faste utvalet for plansaker og administrasjonsutvalet.

3.5 Frikjøp av politikarar

Medlemer av formannskapet, unnateke ordføraren, kan kjøpast fri frå arbeidsplassen 1 dag i månaden kvart år.

Denne ordninga gjeld i tillegg til obligatorisk friordning for politisk arbeid på dei einskilde arbeidsplassane.

3.6 Frammøteliste

Det vert utarbeidd eige skjema for frammøte i kommunale organ. Lista skal fyllast ut av leiar / sekretær for kvart utval som ved utgangen av *juni* og *desember* månad sender lista til alle som har delteke på møta i organet.

4. Vederlag for tapt arbeidsforteneste / brukt tid

4.1 Dokumentert tap

For folkevalde som får tap i arbeidsinntekta på grunn av kommunale verv, dekker kommunen dette tapet (løn og feriepengar) på grunnlag av attest frå arbeidsgjevar med opp til Kr 2.200 per møtedag. Dersom den folkevalde har fri med løn til politisk arbeid, og det er arbeidsgjevar som sender krav til kommunen, dekker kommunen arbeidsgjevaravgift av inntil Kr 1.100 per møtedag.

Sjølvstendig næringsdrivande som kan dokumentera tap i inntekt på grunn av kommunale verv, får dekkja dette tapet opp til Kr 2.200 per møtedag.

4.2 Udokumentert tap

Folkevalde som får tap i arbeidsinntekt på grunn av kommunale verv, får utan attest dekkja tapet med Kr 1.000 per møtedag.

Folkevald som er sjølvstendig næringsdrivande eller er utan fast lønsinntekt (heimeverande, studentar, personar med omsorgsansvar), får vederlag med kr. 1000 per dag.

Pensjonistar får dekkja mellomlegget mellom pensjon og den udokumenterte satsen på Kr 1.000. Dagsats vert utrekna som bruttopensjon dividert med 240 dagar.

4.3 Vederlag for tapt overtidsbetaling / ekstrainntekt

Vederlag for tapt arbeidsforteneste vert også gjeve for overtidsbetaling og anna ekstrainntekt som er ei direkte fylgje av vervet som folkevald. For å få utbetalt slikt vederlag, må det sannsynleggjerast at den same inntekta ikkje utan vesentleg ulempe kunne tenast inn på eit anna

4.4 Redusert vederlag

Er fråværet frå arbeid kortare enn 5 timar, vert det gjeve halvt vederlag.

4.5 Tilsette i offentleg verksemd

Tilsette i offentleg verksemd eller andre som opprettheld løna si under fråvær for å ivareta kommunale verv, får ikkje vederlag for tapt arbeidsinntekt. Kommunalt tilsette som har offentlege verv opprettheld løna i 12 dagar, jfr. Hovedavtalen, for så å få godtgjort etter reglane for folkevalde.

Austrheim kommune har eigne reglar for korleis slikt fråvær skal registrerast.

4.6 Møte på fritid

Folkevalde som møter på ein fridag, får vederlag for brukt tid etter udokumentert sats. Fritida må dokumenterast.

4.7 Møte på kveldstid

Det blir ikkje betalt ut tapt arbeidsforteneste for møte på kveldstid med mindre tapet kan dokumenterast.

4.8 Omsorgsarbeid

Folkevalde som har omsorgsansvar for bore, sjuke, eldre og funksjonshemma, får dekkja utgifter til omsorgsvikar inntil Kr 600.

Vikar må dokumenterast.

4.9 Utsendingar for kommunen

Utsendingar som møter på kommunen sine vegne på møte, generalforsamlingar, i representantskap o.a. får dekkta tapt arbeidsforteneste og reiseutgifter i høve til kommunen sitt reglement dersom ikkje andre dekker tapet / utgiftene.

4.10 Utbetaling

For lønsmottakarar bør det avtalast med arbeidsgjevar at løna går uavkorta, og at oppgjeret for tapt arbeidsforteneste skjer etter krav frå arbeidsgjevar til kommunen kvart halvår, helst innan *10. juli* og *10. januar*.

I byrjinga av kvar valperiode orienterer den folkevalde kommunen om tapt arbeidsforteneste vert kravd frå arbeidsgjevar eller om det skal betalast ut tapt arbeidsforteneste etter udokumentert sats. Dersom den folkevalde skal ha udokumentert sats, vert det betalt ut etter frammøteliste utan særskilt krav frå den folkevalde. Utbetalinga skjer i *august* og *februar*.

Krav om tapt arbeidsforteneste ut over dette (t.d. for reiser/kurs) må sendast særskilt.

4.11 Justering av satsar

Satsane for tapt arbeidsforteneste, udokumentert og dokumentert, vert å justera prosentvis etter ordførar si godtgjersle.

5. Pensjon

Ordførar kan etter gjeldande reglar i KLP (Kommunal Lands Pensjonskasse) verta medlem i pensjonsordninga. Kommunen og ordførar betalar kvar sine deler etter dei til ei kvar tid fastlagde prosentar av brutto godtgjersle.

6. Godtgjersle

Møtegodtgjersle er meint å vera ein kompensasjon for *meirarbeid* med politisk deltaking og førebuing på fritida.

6.1 Fast godtgjersle:

6.1.1 Ordførar

Ordførar på heiltid skal ha ei fast årleg godtgjersle som tilsvarar godtgjersla til stortingsrepresentantane. Godtgjersla dekker arbeidet som ordførar medrekna møtegodtgjersle og leiaroppgåver i politiske organ ordføraren er medlem av og leiar for.

6.1.2 Varaordførar

Varaordførar får ei fast årleg godtgjersle på 9 % av ordføraren si godtgjersle. Godtgjersla dekker møtegodtgjersle i politiske organ oppnemnd av kommunestyret, representasjonsoppgåver og kortare vikaroppdrag for ordføraren (inntil ei veke). Ved lengre vikaroppdrag vert varaordførar løna tilsvarande ordføraren si godtgjersle.

6.1.3 Formannskapet

Formannskapsmedlemene får ei fast årleg godtgjersle som tilsvarar 5 % av ordføraren si godtgjersle. Godtgjersla dekker møtegodtgjersle i politiske organ oppnemnd av kommunestyret og representasjonsoppgåver. Fråvær på meir enn 1/3 av møta fører til reduksjon i godtgjersla på 25 %.

Varamedlem som møter på meir enn 1/3 av møta i kalenderåret, får utbetalt så stor del av den faste godtgjersla som vedkomande har delteke på møte.
(% møtedeltaking = % av den faste årlege godtgjersla)

6.1.4 Leiar av kontrollutvalet

Leiar av *kontrollutvalet* får ei fast årleg godtgjersle tilsvarande 3 % av ordføraren si godtgjersle. Godtgjersla dekker møtegodtgjersle for 6 møte i kontrollutvalet og leiaroppgåver. For møte ut over 6 vert det betalt ei godtgjersle på Kr 800 per møte.

6.1.5 Møtegodtgjersle når medlemmer har fast godtgjersle

Dei som får fast årleg godtgjersle etter pkt. 6.1.1 — 6.1.6, får ikkje møtegodtgjersle for møte i egne utval.

6.1.6 Utbetaling

Den faste godtgjersla vert betalt ut månadsvis.

6.2 Møtegodtgjersle

Møtegodtgjersle vert utbetalt ut frå følgjande gruppeinndeling:

6.2.1 Gruppe I:

Kommunestyret, møtande varamedlemer til kommunestyret og til formannskapet, medlemer og møtande varamedlemer i administrasjonsutvalet får

Kr 600 per møte.

6.2.2 Gruppe II:

Kontrollutvalet, næringsforum og mellombels komitear får Kr 400 per møte.

6.2.3 Gruppe I-II:

Dersom møteleiar har forfall til møtet, *får fungerande møteleiar* eit tillegg på Kr 200 per møte.

Leiar for mellombels komitear får eit tillegg på Kr 200 per møte.

6.2.4 Gruppe III:

Medlemer i *andre kommunale nemnder, styre, råd og utval* som er valde av kommunestyret, formannskap og *medlemer i lovpålagde utval*, skal ha

Kr 250 per møte, med unntak av *samarbeidsutvala ved skulane og barnehagestyra* der

møtegodtgjersla vert Kr 150 per møte.

Presisering:

Foreldrerepresentantane i samarbeidsutval og barnehagestyre skal ikkje ha utbetalt møtegodtgjersle, men kan få dekkja dokumentert tapt arbeidsforteneste.

Arbeidsgjevar- og arbeidstakarrepresentantane i AMU skal ha utbetalt møtegodtgjersle.

Leiaren i eldrerådet skal ha utbetalt eit tillegg på Kr 200 per møte.

6.2.5. Varamedlemer som møter på del av møte

Varamedlemer som vert innkalla til å møta på deler av eit møtet, t.d. i ei einskild sak, får 50 % møtegodtgjersle.

6.2.6 Fleire møte same dagen

Dersom dei folkevalde *møter i fleire kommunale møte same dagen*, vert det betalt møtegodtgjersle berre for det møtet som har den høgste godtgjersla.

6.2.7 Arbeidstakarrepresentantane sine rettar

Arbeidstakarane sine representantar i kommunale styringsorgan har dei same rettar som dei folkevalde.

6.2.8 Utbetaling av møtegodtgjersle

Møtegodtgjersle vert utbetalt 2 gonger per år etter frammøteliste. Som hovudregel vert godtgjersla utbetalt *i februar og august*.

6.3 Unntak frå utbetaling av møtegodtgjersle:

Det skal ikkje utbetalast møtegodtgjersle i desse tilfella:

6.3.1

Til tilsette som i kraft av si stilling er valde medlemmer til kommunale styringsorgan. (Tillitsvalde etter hovudavtale/hovudoverenskomst fell utanfor)

6.3.2

Det vert ikkje betalt ut møtegodtgjersle for synfaringar og samrådingar utanom møta, dersom ikkje heile styret, rådet eller utvalet er samla.

6.3.3

Kommunalt vald styremedlem i sjølvstendige institusjonar får ikkje godtgjort noko etter det kommunale regulativet.

6.3.4

Det vert ikkje betalt ut møtegodtgjersle for temadagar i kommunestyret.

6.3.5

Det vert ikkje betalt ut møtegodtgjersle for opplæringsdagar, kurs og liknande.

7. Godtgjersle for bruk av telefon og utlån av pc.

7.1 For bruk av telefon.

7.1.1 For ordførar gjeld følgjande ordning:

Austrheim kommune held mobiltelefon til ordfører og dekker alle utgifter ved oppretting og bruk av abonnementet. Utgiftene skal dekkast fortløpande.

7.1.2 For andre ombud gjeld:

Det vert betalt ut slik årleg telefongodtgjersle for bruk:

Varaordfører:	Kr 2000
Formannskapet:	Kr 1500
Leiar av eldrerådet	Kr 500

Telefongodtgjersla skal utbetalast kvart halvår.

7.2 For bruk av internett.

Formannskapsmedlemer som ikkje har privat pc, får låna kommunal pc.

8. Skyss- og kostgodtgjersle

Dei folkevalde får dekkja skyss og kostgodtgjersle etter det kommunale regulativet for reiser i kommunal teneste.

Så langt det er råd må medlemene nytta sams framkomstmiddel.

Krav om skyss- og kostgodtgjersle skal sendast kommunen kvart halvår.

9. Tolkingsspørsmål

Formannskapet skal handsama spørsmål i samband med tolking av regelverket.

Formannskapet har endeleg avgjerdsrett.

10. Støtteordningar til dei politiske partia og lister med representantar i kommunestyret.

10.1 Bruk av kommunalt eigde lokale

Alle kommunalt eigde lokale vert vederlagsfritt stilte til rådvelde for *dei politiske partia og lister som har representantar i kommunestyret*.

Ordninga gjeld for møtelokale i kommunehuset, skulehus og andre kommunale bygg som elles blir leigde ut til møterom med unnatak av kyrkjelydshuset som soknerådet har det økonomiske ansvaret for.

Ein føresetnad for gratis utlån er at lokala blir tinga på førehand, og at dei ikkje er lånt ut til andre. Vidare er det ein føresetnad at lokala blir nytta til møteverksemd eller anna politisk arbeid som ikkje er inntektsgjevande.

10.2 Kopiar / kopiering

Dei politiske partia og lister som har representantar i kommunestyret kan få kopiera på kommunehuset til Kr 1 per ark.

10.3 Økonomisk støtte

Kommunestyret løyver kommunale midlar til dei politiske partia og dei listene som til ei kvar tid er representerte i kommunestyret.

Kommunestyret fastset kvart år ein budsjettsum som vert fordelt på partia / listene etter den statlege fordelingsnøkkelen.

